

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W GLIWICACH

ZA ROK 2017

**wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej
(na podstawie art. 112 ust. 12 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej)
oraz z zestawieniem potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej
(na podstawie art. 182 ust. 5 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)**

Spis treści:

Rozdział I Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.)	strona 3 - 12
Rozdział II Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.)	strona 13 – 24
Rozdział III Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 511)	strona 25 – 31
Rozdział IV Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, z późn. zm.)	strona 32 – 33
Rozdział V Sprawozdanie z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2017 r.	strona 34 - 36
Rozdział VI Sprawozdanie z realizacji projektu „Nowy start w lepszą przyszłość” w 2017 r.	strona 37 – 40
Rozdział VII Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej oraz systemu pieczy zastępczej	strona 41

Rozdział I

Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.)

Zgodnie z obowiązującą od 01.01.2012 r. ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Starosta Gliwicki zarządzeniem z dnia 25.10.2011 r. wskazał Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie gliwickim.

Zadania z zakresu pieczy zastępczej realizowane są w PCPR w Gliwicach przez Zespół ds. Pieczy Zastępczej oraz Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej w zakresie merytorycznym, Zespół ds. Świadczeń w zakresie prowadzenia postępowań administracyjnych dotyczących przysługujących świadczeń pieniężnych.

W wyżej wymienionych Zespołach zatrudnieni są wykwalifikowani specjaliści, dobrze przygotowani do realizacji swoich zadań. Zespół ds. Pieczy Zastępczej składa się z 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 1 młodszego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, 2 pracowników socjalnych oraz starszego specjalisty ds. rodziny – pedagoga. Nadzór nad prawidłową pracą Zespołu ds. Pieczy Zastępczej sprawuje Kierownik Zespołu. Z kolei obsługę świadczeń pieniężnych w Zespole ds. Świadczeń zapewnia 2 pracowników, w tym 1 starszy pracownik socjalny, który przeprowadza również wywiady środowiskowe oraz 1 pracownik socjalny. W Zespole Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej pracuje 4 psychologów i prawnik. Bezpośredni nadzór nad prawidłowością realizacji zadań sprawuje w tym przypadku Zastępca Dyrektora PCPR w Gliwicach.

1. Ewaluacja realizacji „3-letniego Programu rozwoju pieczy zastępczej w powiecie gliwickim na lata 2015-2017”, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Od 2015 r. obowiązuje opracowany przez PCPR w Gliwicach „3-letni Program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie gliwickim na lata 2015-2017”, który został przyjęty do realizacji na mocy Uchwały Nr 82/2015 Zarządu Powiatu Gliwickiego z dnia 21.04.2015 r.

W 2016 r. na mocy Uchwały Nr 342/2016 Zarządu Powiatu Gliwickiego z dnia 10.05.2016 r. Program został zaktualizowany w części dotyczącej planowanego budżetu na 2016 r.

Natomiast w 2017 r. na mocy Uchwały Nr 554/2017 Zarządu Powiatu Gliwickiego z dnia 07.03.2017 r. powyższy Program został zaktualizowany w części dotyczącej planowanego budżetu oraz limitu rodzinnych domów dziecka w 2017 r.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2017 r. realizacja Programu przebiegała bez zastrzeżeń, zgodnie z opracowanymi celami i przy uwzględnieniu corocznych limitów rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

Analiza ww. Programu dokonana na początku 2017 r. pozwoliła na stwierdzenie osiągnięcia limitu rodzinnych domów dziecka, w związku z czym rekomendowano Zarządowi Powiatu Gliwickiego zwiększenie limitu nowych rodzinnych domów dziecka w 2017 r.

2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

a) rodzinna piecza zastępcza:

W roku 2017 pod opieką PCPR w Gliwicach funkcjonowały **131 rodziny** sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, w których wychowywało się **199 dzieci** (wg stanu na dzień 31.12.2017 r.). Wśród nich wyróżniamy:

- **81** spokrewnione rodziny zastępcze (w których było 111 dzieci),
- **41** niezawodowe rodziny zastępcze (w których było 51 dzieci),
- **2** zawodowe rodziny zastępcze (w których była 8 dzieci),
- **1** zawodowa rodzina zastępcza specjalistyczna (w której była 2 dzieci),

- **2** zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego (w których była 7 dzieci),
- **4** rodzinne domy dziecka (w których była 20 dzieci).

W omawianym okresie w Powiecie Gliwickim powstało **12** nowych rodzin zastępczych, w tym **7** rodzin zastępczych spokrewnionych i **5** rodzin zastępczych niezawodowych.

W okresie sprawozdawczym **25** dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą z następujących powodów:

- usamodzielnienie się wychowanków rodziny zastępczej – 9 wychowanków,
- umieszczenie w innej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – 4 dzieci,
- umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 1 dzieci,
- adopcja – 5 dzieci,
- powrót pod opiekę rodziców naturalnych – 6 dzieci,

b) instytucjonalna piecza zastępcza:

W roku 2017 umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej, podobnie jak w latach ubiegłych, następowały na mocy postanowień Sądu Rejonowego w Gliwicach.

W omawianym okresie zrealizowano **5** postanowień wobec **10** dzieci pochodzących z terenu powiatu gliwickiego.

Dzieci te zostały umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem gliwickim, a szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Łącznie w placówkach znajdujących się poza powiatem gliwickim przebyło **29** wychowanków.

Tabela nr 1: Dzieci pochodzące z Powiatu Gliwickiego umieszczone w placówkach na terenie innych powiatów w 2017 r.:

Powiat	Nazwa placówki	Liczba dzieci
Miasto Gliwice	Dom Dziecka Nr 1 w Gliwicach	1
	Dom Dziecka Nr 2 w Gliwicach	1
Powiat Wadowicki	Feniks OIKiPOW w Radoczy	1
Powiat Raciborski	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej	10
	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Nędzy	1
Powiat Pszczyński	CWDiR „Przystań”	3
Powiat Lubliniecki	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Lublińcu	3
Miasto Ruda Śląska	OPDiR w Rudzie Śląskiej	4
Powiat Opatowski	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Opatowie	3
	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Nieskurzowie Nowym	2
Ogółem		29

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2017 r.

Na podstawie art.191 ust.1 pkt.5 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z innym powiatem, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie.

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

- 1) wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,

- 2) średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 3) wydatki na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

W 2017r. na podstawie zawartych porozumień pomiędzy powiatami - w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Gliwickiego przebywało **47** dzieci pochodzących z innych powiatów.

Natomiast **30** dzieci pochodzących z terenu Powiatu Gliwickiego przebywało w rodzinach zastępczych zamieszkujących na terenie innych powiatów.

W instytucjonalnej pieczy zastępczej zlokalizowanej na terenie innych powiatów przebywało **44** dzieci pochodzących z terenu Powiatu Gliwickiego.

W 2017 r. Powiat Gliwicki zawarł **30** nowych porozumień z innymi powiatami.

Tabela nr 2: Dzieci pochodzące z Powiatu Gliwickiego przebywające w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w 2017 r.

Powiat, w którym zabezpieczono dziecko	Liczba dzieci
Miasto Bielsko-Biała	1
Miasto Rybnik	3
Powiat Rybnicki	1
Powiat Cieszyński	1
Powiat Jędrzejowski	1
Powiat Kluczborski	1
Powiat Kłodzki	1
Powiat Lubliniecki	2
Powiat Myślenicki	1
Powiat Pszczyński	1
Powiat Raciborski	3
Powiat Prudnicki	2
Powiat Radomski	1
Powiat Żarski	3
Miasto Gliwice	3
Powiat Opoczyński	1
Miasto Piotrków Trybunalski	3
Powiat Brzeski	1
RAZEM	30

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach i WZS Starostwa Powiatowego w Gliwicach za 2017 r.

Według danych uzyskanych z Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach - w 2017r. Powiat Gliwicki poniósł koszty finansowania pobytu dzieci **w rodzinach zastępczych umieszczonych na terenie innych powiatów** w łącznej wysokości **366 898,41 zł**, natomiast wynikające z pobytu dzieci **w placówkach znajdujących się poza terenem Powiatu Gliwickiego** w łącznej wysokości **1 419 831,43 zł**.

3. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.

W 2017 r. Zespół ds. Pieczy Zastępczej wspierał proces usamodzielnienia łącznie **57** dorosłych wychowanków, z których **36** opuściło rodzinną pieczę zastępczą, **17** którzy opuścili placówki opiekuńczo-wychowawcze i **1** który opuścił inną formę zabezpieczenia, np. młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Wsparcie, o którym mowa powyżej obejmowało głównie pomoc w aktualizacji Indywidualnych Programów Usamodzielnienia, dokonywanie oceny etapowej realizacji IPU, pomoc w realizacji przysługujących świadczeń, monitorowanie uczęszczania przez wychowanków do szkoły i kontynuowania nauki, a także popieranie wniosków usamodzielnianych wychowanków o przydział mieszkań z zasobów gminy.

4. Finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.

Finansowanie pomocy dla usamodzielnianych wychowanków pod względem administracyjnym realizowane jest przez Zespół ds. Świadczeń.

Realizacja świadczeń w 2017 r. dla osób usamodzielnianych oparta była o przepisy:

- obowiązującej do dnia 31.12.2011 r. Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej – „stare zasady”,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie – „stare zasady”,
- obowiązującej od dnia 01.01.2012 r. Ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – „nowe zasady”,
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej obowiązującej od dnia 01.01.2012 r.,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Usamodzielnianym wychowankom, którzy opuścili rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczą wychowawczą, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobą opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, przysługują następujące świadczenia:

- pomoc na kontynuowanie nauki/pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
- pomoc na usamodzielnienie/ pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
- pomoc na zagospodarowanie/ pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Tabela nr 3: Finansowanie świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków w 2017 r.

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba osób którym wypłacono świadczenia	Pomoc na kontynuowanie nauki/pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie/ pomoc pieniężna na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie/ pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej
Wychowankowie rodzin zastępczych	37	36	2	3
Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	19	17	3	3
Wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych /domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	1	1	0	0

OGÓŁEM	57	54	5	6
---------------	-----------	-----------	----------	----------

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2017 r.

W 2017 roku liczba usamodzielnianych wychowanków, korzystających ze świadczeń PCPR w Gliwicach wyniosła łącznie **57** osób, w tym **10** wychowanków, którzy otrzymali świadczenia w oparciu o przepisy obowiązujące przed dniem 01.01.2012 r., tj. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej („stare zasady”), **47** osób, które otrzymały świadczenia w oparciu o przepisy obowiązujące od dnia 01.01.2012 r., tj. Ustawę z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej („nowe zasady”). Natomiast **1** osoba otrzymała świadczenia dla osób usamodzielnianych w oparciu o obecnie obowiązującą Ustawę o pomocy społecznej. Kwota wypłaconych świadczeń wyniosła łącznie 289 670,15 zł.

5. Realizacja zadań wynikających z art. 193 oraz art. 194 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2017 r. PCPR w Gliwicach przeprowadziło **276** postępowań administracyjnych w sprawie obowiązku ponoszenia odpłatności rodziców za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zakładzie opiekuńczo- leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno- opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej, które zakończyły się wydaniem decyzji administracyjnej (obowiązek określony jest w art. 193 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – (t.j. Dz. U z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.).

Zasady i szczegółowe warunki odstępowania, naliczania, umarzania, odraczania oraz rozkładania na raty opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, zakładzie opiekuńczo- leczniczym, zakładzie opiekuńczo- leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno- opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej określone są w Uchwale Rady Powiatu Gliwickiego Nr XVIII/158/2016 z dnia 22.06.2016 r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz za pobyt dziecka w zakładzie opiekuńczo- leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno- opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Decyzje administracyjne w sprawie obowiązku ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, zakładzie opiekuńczo- leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno- opiekuńczym, zakładzie rehabilitacji leczniczej wydawane są w oparciu o zgromadzoną dokumentację dotyczącą sytuacji socjalno- bytowej osób zobowiązanych.

Tabela nr 4: Liczba przeprowadzonych postępowań dotyczących obowiązku ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2017 r.

	Odstąpienia od ustalenia opłaty	Zobowiązania całkowite lub częściowe do ponoszenia opłaty	Inne (decyzje związane z odpłatnością: umorzenia, uchylecia, rozkładanie na raty, zmiany decyzji itp.)	OGÓŁEM
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	240	11	25	276

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2017 r.

Zgodnie z powyższą tabelą, w **240** przypadkach odstąpiono od naliczenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W **11** przypadkach zobowiązano do ponoszenia całkowitej lub częściowej opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz w **1** przypadku zobowiązano do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w zakładzie pielęgnacyjno- opiekuńczym.

W **5** przypadkach naliczone opłaty zostały umorzone ze względu na zmianę sytuacji dochodowej oraz osobistej osób zobowiązanych.

W 20 przypadkach postępowania były umarzane, a obowiązujące decyzje były uchylane wygaszane lub zmieniane (z powodu: zgonów osób zobowiązanych, powrotów dzieci pod opiekę rodziców, rozpoczęcia procesów usamodzielnienia przez wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej bądź pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej rodziców dzieci przebywających w pieczy zastępczej).

6. Regulacja zobowiązań za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynikających z decyzji administracyjnych:

Rodzice zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych:

- w 7 przypadkach regularnie wpływały zobowiązania, łączna kwota dokonanych wpłat w 2017 r. wyniosła 18 118,13 zł.
- w 3 sytuacjach zobowiązania ściągane były za pośrednictwem komornika na łączną kwotę 5 362,68 zł.
- w 3 przypadkach prowadzone były postępowania egzekucyjne przez Urząd Skarbowy na łączną kwotę 2 075,64 zł.

Rodzice zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

- w 2 sytuacji zobowiązanie było ściągane za pośrednictwem komornika na łączną kwotę 8 196,01 zł.
- w 3 przypadkach prowadzone były postępowania egzekucyjne przez Urząd Skarbowy na łączną kwotę 4 510,40 zł.

7. Trudności w prowadzeniu postępowań:

- Brak aktualnych adresów pobytu rodziców, gdyż nie poinformowali o jego zmianie, oraz nie nawiązali kontaktu z pracownikiem socjalnym. Celem ustalenia miejsca zamieszkania kierowane były zapytania do: Urzędów Gmin, Centrum Personalizacji Dokumentów MSW w Warszawie, Powiatowych Urzędów Pracy, Urzędów Skarbowych, Urzędów Miejskich a także Komisariatów Policji. W przypadku, kiedy nie ustalono faktycznego miejsca pobytu, występowano do sądów o ustalenie kuratora do doręczeń.
- Brak współpracy rodziców zobowiązanych, którzy pomimo wszczęcia postępowania nie zgłaszali się w siedzibie Centrum. W konsekwencji występowano do lokalnych ośrodków pomocy społecznej z prośbami o sporządzenie wymaganej dokumentacji.

8. Finansowanie rodzinnego domu dziecka w Bojszowie:

W budynku w Bojszowie, przy ul. Brzozowej 6, znajdującym się w trwałym zarządzie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach funkcjonuje rodzinny dom dziecka. W ciągu 2017 r. pod opieką prowadzących rodzinny dom dziecka w Bojszowie przebywało średnio 5 dzieci, na podstawie art. 39 ust 1 pkt. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.). W ciągu 2017 r. dwójka dzieci powróciła pod opiekę rodzica biologicznego. Na dzień 31.12.2017 r. w rodzinnym domu dziecka przebywało 4 dzieci.

W 2017 r. Powiat Gliwicki przeznaczył kwotę w wysokości 4 480,00zł z przeznaczeniem na zakup materiałów budowlanych do remontu pomieszczeń piwnicznych i balkonów.

9. Dodatek wychowawczy oraz dodatek do zryczałtowanej kwoty dla dzieci w pieczy zastępczej z Programu 500+:

Z dniem 1 kwietnia 2016 r., Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wprowadziła do Ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nowe świadczenia:

- dodatek wychowawczy przysługujący rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- dodatek do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego przysługujący tej placówce.

W ciągu 2017 r. wypłacono kwotę 1 026 506,50 zł dla **199** dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz kwotę 26 000,00 zł dla **5** dzieci przebywających w Rodzinnym Domu dla Dzieci w Paczynie.

10. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

W 2017 r. Zespół ds. Pieczy Zastępczej podejmował następujące inicjatywy mające na celu tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka:

a) promowanie idei rodzicielstwa zastępczego:

- publikacje w lokalnej prasie na temat rodzicielstwa zastępczego,
- zlecenie nagrania filmu dokumentalnego na temat rodzicielstwa zastępczego pt. „Rodzicielstwo zastępcze w opiniach dzieci”, którego premiera miała miejsce na Konferencji „Rodzina z korzeniami”;
- udział pracownika Zespołu ds. Pieczy Zastępczej wspólnie z przedstawicielami rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka w audycji dotyczącej rodzicielstwa zastępczego w Radiu Em.
- Organizacja we współpracy ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Zdrowia Psychicznego Dzieci, Młodzieży i Ich Rodzin „DIADA” z Gliwic, Konferencji pt. „Rodzina z korzeniami” w czerwcu 2017 r.
- akcja promocyjna rodzicielstwa zastępczego poprzez udostępnianie ulotek i plakatów (udział w piknikach rodzinnych);,

b) działania wspierająco-integrujące:

- czynne uczestnictwo pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej w pikniku rodzinnym „Święto Truskawki”,
- współpraca ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Zdrowia Psychicznego Dzieci, Młodzieży i Ich Rodzin „DIADA” z Gliwic w organizacji warsztatów dla rodzin zajmujących się pieczą zastępczą pt. „Rodzina z korzeniami” w okresie od września do października 2017 r.;
- współpraca ze Stowarzyszeniem „ARKA NOEGO” z Gliwic w realizacji programu profilaktyki zapobiegania narkomanii oraz alkoholizmowi wśród dzieci i młodzieży „Antymina” poprzez występ artystyczny Mirosława „Koli” Kolczyka – udział młodzieży z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu powiatu gliwickiego.

c) wsparcie rodzin pomocowych

W 2017 r. ze wsparcia rodziny pomocowej skorzystało **5** rodzinnych środowiska zastępczych, z tego 2 zawodowe rodziny zastępcze i 3 rodzinne domy dziecka. Osoby pełniące funkcję rodziny pomocowej posiadały odpowiednie kwalifikacje i warunki do realizacji ww. zadania. Najczęstszą przyczyną skorzystania ze wsparcia rodziny pomocowej był urlop wypoczynkowy.

11. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2017 r. na terenie Powiatu Gliwickiego funkcjonowały dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze, i były to:

- Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego, tj. „Rodzinny Dom dla Dzieci” w Paczynie, który jest powiatową jednostką organizacyjną, działającą w oparciu o własny statut i regulamin oraz między innymi o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W 2017 r. w „Rodzinnym Domu dla Dzieci” w Paczynie przebywało łącznie **8** wychowanków, z których **4** osiągnęło pełnoletność. W grudniu 2017 r. Dyrektor Rodzinnego Domu dla Dzieci w Paczynie usamodzielniała 2 pełnoletnich wychowanków.

„Rodzinny Dom dla Dzieci” w Paczynie w 2017 r. współpracował z PCPR w Gliwicach w zakresie dokonywania okresowej oceny sytuacji dzieci i aktualizowania indywidualnego

planu pracy z dzieckiem. Spotkania zespołu odbywały się raz na pół roku i uczestniczył w nich przedstawiciel Centrum.

Zgodnie z Obwieszczeniem Starosty Gliwickiego z dnia 10 marca 2017 r. średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w „Rodzinnym Domu dla Dzieci” w Paczynie w 2017 r. wynosiły **2 783,25 zł.**

- Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Knurowie, wchodząca w skład Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek M.B. Uzdrawienie Chorych w Knurowie, która jest placówką całodobową typu socjalizacyjnego. Placówka funkcjonuje na mocy umowy dotyczącej realizacji zadania z zakresu pieczy zastępczej polegającego na prowadzeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, zawartej przez Starostwo Powiatowe w Gliwicach.

Placówka posiada 14 miejsc i przyjmowane są do niej dzieci w wieku od 10 do 18 lat posiadające stosowne postanowienie sądu. Skierowania wydaje Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w porozumieniu z Dyrektorem Placówki.

Zgodnie z Obwieszczeniem Starosty Gliwickiego z dnia 10 marca 2017 r. średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Knurowie w 2017 r. wynosiły **4 097,13 zł.** W 2017 r. w Placówce przebywało zgodnie ze skierowaniem **13** wychowanków.

12. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Działania dotyczące organizowania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, określa *Procedura kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach* przyjęta Zarządzeniem Nr 13/2013 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach z dnia 29.11.2013 r.

a) nabór i kwalifikacja wstępna kandydatów.

W 2017 r. dokonano weryfikacji **7 rodzin** kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. Ponadto chęć przekwalifikowania na zawodową rodzinę zastępczą zgłosiła **1 rodzina**, która pełniła funkcję rodziny zastępczej niezawodowej.

Na zlecenie Sądów Rodziny w 2017 r. rozpoznano możliwość pełnienia funkcji spokrewnionej rodziny zastępczej i zaopiniowano kandydatury dla **7 rodzin**.

Psychologowie Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej w ramach współpracy z Zespołem ds. Pieczy Zastępczej dokonali wstępnej diagnozy psychologicznej **30 kandydatów na rodziny zastępcze.**

b) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej.

W 2017 r. PCPR w Gliwicach prowadziło działalność konsultacyjno-diagnostyczną, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 12 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez szczegółowe rozpoznanie sytuacji i warunków osób kandydujących do pełnienia pieczy zastępczej. Następnie osoby, które przeszły pozytywnie wstępną weryfikację, skierowane zostały do odbycia szkolenia organizowanego przez PCPR w Gliwicach.

c) organizacja szkoleń dla kandydatów w 2017 r.

Zgodnie z art. 43 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, PCPR w Gliwicach kieruje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka na specjalistyczne szkolenie, po przeprowadzeniu oceny pod względem spełniania wymaganych warunków. W 2017 r. zgodnie z umową Nr PCPR/1161/1/2017 z dnia 18.02.2015 r. kandydaci na rodziny zastępcze byli kierowani do Ośrodka Adopcyjnego i Pieczy Zastępczej Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” w Bytomiu-

Stolarzowicach, który przeprowadza stosowne szkolenie. W 2017 r. wydano 10 zaświadczeń kwalifikacyjnych potwierdzających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

13. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:

a) grup wsparcia:

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2017 r. spotkania nieformalnej grupy wsparcia odbywały się w obrębie dwóch organizacji pozarządowych działających w powiecie gliwickim, tj. Fundacji Rodzinnej Opieki Zastępczej „Nasz Dom Zastępczy” z Paczyny oraz Stowarzyszenia „Gniazdo” ze Świbia.

b) specjalistycznego poradnictwa.

Poradnictwo i terapia dla rodzin zastępczych i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej prowadzona jest w PCPR w Gliwicach przez Zespół ds. Pieczy Zastępczej oraz Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.

W 2017 r. udzielono ogółem **241 konsultacji dla 132 osób z rodzin zastępczych**, w tym **123 konsultacji dotyczyło dzieci** umieszczonych w rodzinach zastępczych (6 zostało objętych terapią). Osoby sprawujące pieczę zastępczą mają zapewnioną możliwość bezpłatnych konsultacji z prawnikiem w PCPR w Gliwicach. Z tego typu wsparcia skorzystało w 2017 r. **8 osób**.

Ponadto psychologowie Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej przeprowadzali badania predyspozycji i motywacji funkcjonujących rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka, zgodnie z art. 46 pkt 3, Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 poz. 697, tekst jednolity z późn. zm.). W 2017 r., wydano **14 opinii** dotyczących **24 osób**.

W 2017 r., psycholodzy Zespołu uczestniczyli także w okresowych Ocenach Sytuacji Dziecka (których odbyło się 233) oraz Ocenach Rodziny (34 spotkania).

14. Prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46.

Zgodnie z art. 46 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Starosta prowadzi rejestr danych o osobach:

- a) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- b) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Zespół ds. Pieczy Zastępczej corocznie aktualizuje rejestry, o których mowa powyżej i przekazuje w imieniu Starosty Gliwickiego do Sądu Rejonowego w Gliwicach. W 2017 r. aktualizacji odbyła się w dniu 22.05.2017 r.

15. Współpraca z właściwymi ośrodkami pomocy społecznej w zakresie dotyczącym dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

Zespół ds. Pieczy Zastępczej współpracuje na bieżąco z przedstawicielami gminnych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu gliwickiego. Współpraca ta dotyczy w dużej mierze pracy przedstawicieli ośrodków pomocy społecznej z rodzicami dzieci przebywającymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Szczególnie istotnym elementem jest określenie efektów tej pracy, czynionych przez rodziców zmian i podejmowanych przez nich działań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej. Ponadto przedstawiciele ośrodków uczestniczą w miarę potrzeb w posiedzeniach do spraw oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

16. Kontrole rodzin sprawujących rodzinne formy pieczy zastępczej.

Zgodnie w Ustawą z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 poz. 1188) na Zarząd Powiatu Gliwickiego został nałożony obowiązek sprawowania kontroli nad organizatorami rodzinnej

pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38b ust. 1).

W związku z tym Zarząd Powiatu Gliwickiego na podstawie Uchwały Nr 129/2015 z dnia 07.07.2015 r. udzielił Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach upoważnienia do sprawowania kontroli nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Wobec powyższego Dyrektor PCPR podjęła w tym zakresie następujące działania.

Wszystkie działania związane ze sprawowaniem kontroli nad rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy zostały określone w „Procedurze sprawowanej kontroli nad rodzinami zastępczymi, oraz prowadzącymi rodzinne domy dziecka wynikającej z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” wprowadzonej Zarządzeniem Nr 9/2015. przez Dyrektora PCPR w Gliwicach w dniu 03.08.2015 r.

W celu przeprowadzenia działań kontrolnych, podobnie jak w roku ubiegłym, Dyrektor PCPR w Gliwicach na mocy §1 ust. 3 ww. Procedury podpisał umowy cywilno-prawne ze specjalistami, którzy współpracują w działaniach kontrolnych.

Kontrole zostały przeprowadzone w ciągu całego 2017 r. z założeniem, że kontroli podlegać będzie 5 rodzin w kwartale. Kontrolami objęto zatem 20 wytypowanych rodzin zastępczych,

w tym 12 rodzin zastępczych spokrewnionych, 5 rodzin zastępczych niezawodowych i 3 zawodowe rodziny zastępcze.

Większość rodzin została oceniona pozytywnie, niemniej zalecenia pokontrolne dotyczące dalszego funkcjonowania wydano w stosunku do 12 rodzin, natomiast w 5 przypadkach zaleceń nie wydano, ponieważ poziom ich funkcjonowanie oceniono jako bardzo dobry.

Wobec 3 rodzin zespół kontrolujący wydał negatywną ocenę, co skutkowało powiadomieniem Sądu o konieczności rozwiązania rodziny zastępczej i zmiany środowiska wychowawczego dzieci.

Uwagi osób kontrolujących każdorazowo były przekazywane i omawiane z Dyrektorem PCPR w Gliwicach, a także z rodzinami zastępczymi i pracownikami Zespołu ds. Pieczy Zastępczej.

Rozdział II

Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 19 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy:

1. Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;

W 2017 r. została przeprowadzona ewaluacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2020 przyjęta Uchwałą Nr XIV/113/2007 Rady Powiatu Gliwickiego z dnia 29 listopada 2007 r., która została przedstawiona na posiedzeniu Zarządu Powiatu Gliwickiego.

Wraz ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Gliwickim dokonano oceny realizacji Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Gliwickim na lata 2016-2022. Powyższy program jest powiązany z ww. strategią.

W ramach przeprowadzonej ewaluacji dokonano oceny realizacji w ramach następujących celów strategicznych:

- wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji;
- integracja działań na rzecz ochrony dzieci i młodzieży przed zjawiskami patologii społecznej;
- tworzenie warunków sprzyjających funkcjonowaniu rodzin zastępczych, adopcyjnych oraz zagrożonych marginalizacją i ekskluzją;
- tworzenie warunków do aktywizacji osób niepełnosprawnych i starszych;
- model standardowych usług świadczonych przez służby społeczne powiatu.

2. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;

Zadaniem tym zajmuje się Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

Poradnictwo specjalistyczne obejmuje poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne, zgodnie z art. 46 ww. ustawy. Udzielanie pomocy prawnej w Zespole w 2016 roku odbywało się w formie porad ustnych oraz przygotowywania projektów pism procesowych, głównie inicjujących postępowanie sądowe (pозew o rozwód, ustalenie kontaktów z dziećmi, alimenty). W roku 2017 r. zdecydowanie największe było zapotrzebowanie na porady z zakresu prawa rodzinnego. Przez okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. udzielono łącznie **100 konsultacji prawnych, 74 osobom**, w tym:

60 spraw dotyczyło problemów z zakresu prawa rodzinnego,

47 sprawy dotyczyły problemów z zakresu prawa cywilnego,

7 spraw dotyczyło problemów z zakresu prawa karnego,

1 sprawy dotyczyły problemów z zakresu prawa o ochronie praw lokatorów,

7 spraw dotyczyło problemów z zakresu prawa pracy,

oraz sporządzono **18 pism procesowych**.

Średni okres oczekiwania na poradę wynosił od 7 do 14 dni.

Poradnictwo rodzinne realizowane jest przede wszystkim w ścisłej współpracy z Zespołem ds. Pieczy Zastępczej oraz zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2014 r. Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 697,

z późn. zm.). Szczegółowe zadania zrealizowane przez Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej w ramach tej współpracy opisane są w części sprawozdawczej w oparciu o ww. Ustawę.

Poradnictwo psychologiczne i interwencja kryzysowa stanowią zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, a także zgłaszających różnego rodzaju trudności życiowe. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej (zgodnie z art. 47 Ustawy o pomocy społecznej).

Pomoc formie konsultacji psychologicznych i interwencji kryzysowej oferowana była przez specjalistów Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej następującym grupom klientów:

- klientom indywidualnym
- parom małżeńskim i w związkach nieformalnych
- rodzinom (w tym także rodzinom zastępczym)
- dzieciom (w tym wychowankom przebywającym w rodzinach zastępczych na terenie powiatu gliwickiego).

Pomocą psychologiczną objęto **247 osób i udzielono 619 konsultacji**, w tym:

- **373** indywidualnych konsultacji psychologicznych dla osób dorosłych;
- **171** konsultacji psychologicznych dla dzieci;
- **48** konsultacje dla par;
- **27** rodzinnych konsultacji psychologicznych.
- w tym **48 konsultacji** odbyło się **w środowisku**

Na uwagę zasługują zwłaszcza interwencje w środowisku, ponieważ są one stosowane wobec tych grup klientów, którzy z różnych powodów, najczęściej z powodu bardzo trudnej sytuacji osobistej i materialnej, nie są w stanie dotrzeć do siedziby Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej PCPR w Gliwicach.

W roku 2017 w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej zatrudnionych było łącznie 4 psychologów oraz prawnik.

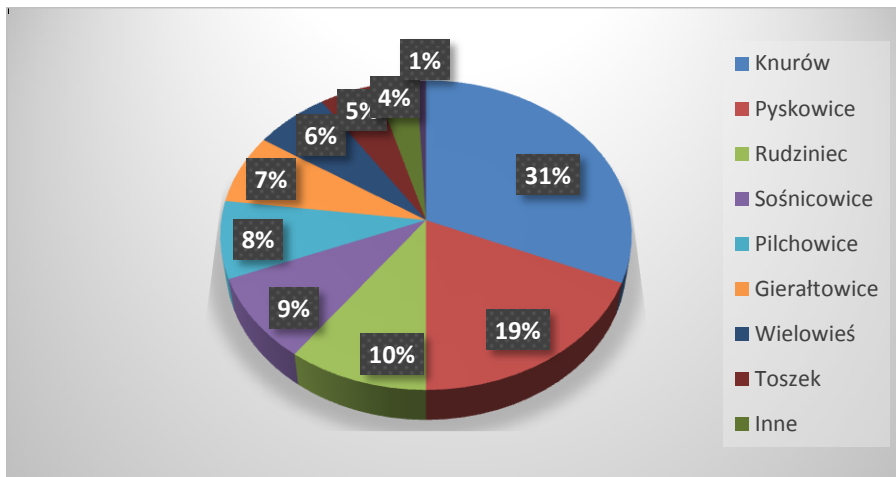
W ramach pracy do psychologów Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej zgłaszały się osoby z terenu całego powiatu gliwickiego. Najwięcej zarejestrowanych osób zgłosiło się z terenu Knurów (78 osób), najmniej z terenu gminy Toszek (12 osób). Biorąc pod uwagę wszystkich klientów, którym udzielono porad psychologicznych statystyka rozkłada się następująco:

Tabela nr 5:

Miasto/Gmina	Knurów	Pyskowice	Rudziniec	Sośnicowice	Pilchowice	Gierałtówice	Wielowieś	Toszek	Inne	Brak danych (anonimowi)
Ilość osób	78	46	25	22	20	18	16	12	9	1

Źródło: Dane PCPR z 2017 r.

Wykres: Ilość klientów Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej z poszczególnych gmin Powiatu Gliwickiego w 2017 r.

Źródło: Dane PCPR z 2017 r.

Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej przez cały okres 2017 roku współpracował z różnymi instytucjami z terenu powiatu gliwickiego, takimi jak: ośrodki pomocy społecznej, zespoły kuratorskiej służby sądowej, komisariaty policji w Knurowie i Pyskowicach, Komenda Miejska Policji w Gliwicach, Prokuratura Rejonowa Gliwice-Zachód, Prokuratura Rejonowa Gliwice-Wschód, szkoły z terenu powiatu gliwickiego, Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gliwicach, Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, Ośrodek dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem w Gliwicach, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Knurowie i Pyskowicach, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Partner w Gliwicach, Dzienny Oddział Psychiatryczny Feniks w Gliwicach, Ośrodek Leczenia Depresji i Nerwic „Sikornik” w Gliwicach, NZOZ Ośrodek Leczenia

Depresji i Nerwic „Dąbrówka” w Gliwicach, DIADA Centrum Terapii Systemowej i Pomocy Psychologicznej w Gliwicach, Ośrodek Terapii Rodzin i Par w Gliwicach, Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrze, NZOZ Centrum Medyczno-Psychologiczne „Pociecha” w Zabrze, inne placówki zajmujące się wspieraniem i ochroną praw różnych grup społecznych: dzieci, osób niepełnosprawnych, osób starszych, osób doznających przemocy, osób pokrzywdzonych przestępstwem (np. organizacje pozarządowe).

3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;

W 2017 r. ww. formą pomocy objęta została 1 osoba opuszczająca młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

4. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;

W 2017 r. ww. formą pomocy nie objęto żadnych osób.

5. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mających trudności w integracji ze środowiskiem;

W 2017 r. nie wpłynął żaden wniosek dotyczący ww. formy pomocy.

6. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;

Zgodnie z art.54 ust.1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej: „Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej”.

Domy Pomocy Społecznej zapewniają swoim mieszkańcom usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nich przebywających.

Na terenie Powiatu Gliwickiego w 2017 r. funkcjonowało 5 ponadlokalnych domów pomocy społecznej:

- 2 prowadzone przez Powiat Gliwicki,

- 3 prowadzone przez podmioty niepubliczne na zlecenie Powiatu Gliwickiego, na podstawie umów o realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej.

Łączna liczba miejsc statutowych we wszystkich pięciu domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiła 387 miejsc.

Tryb i zasady kierowania do Domów Pomocy Społecznej reguluje art. 54 i 59 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, według zasad określonych w art. 60 - 64 w/w Ustawy.

Ustalenie odpłatności dla osób skierowanych do Domu Pomocy Społecznej przed dniem 01 stycznia 2004 r. reguluje art. 87 ust 8 Ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W oparciu o ten przepis Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach wydaje decyzje o odpłatności, która ustalana jest w wysokości nie większej niż 70% dochodu osoby. Pozostała część finansowana jest z budżetu Państwa do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca DPS.

Obsługa finansowa Domów Pomocy Społecznej leży w kompetencji Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach, natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach sprawuje nadzór merytoryczny nad działalnością 5 Domów Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Gliwickiego.

Wykaz Domów Pomocy Społecznej prowadzonych przez Powiat Gliwicki w 2017 r.

1. Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” ul. Kozielska 1, 44-153 Sośnicowice – przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (dziewcząt i kobiet).

Liczba miejsc statutowych 124.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił w 2017 r. - 3 758,00 zł.

2. Dom Pomocy Społecznej „Zameczek” ul. Knurowska13, 44-144 Kuźnia Nieborowska – przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn).

Liczba miejsc statutowych 51.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił w 2017 r. - 3 794,00 zł.

Wykaz Domów Pomocy Społecznej prowadzonych na zlecenie Powiatu Gliwickiego w 2017 r.

1. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zakon O.O. Kamilianów ul. Damrota 7, 44-145 Pilchowice – przeznaczony dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (chłopcy).

Liczba miejsc statutowych 60.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił w 2017 r. - 3 195,00 zł.

2. Dom Pomocy Społecznej „Caritas” Diecezji Gliwickiej w Wiśniczach ul. Wiejska 42a, 44-187 Wielowieś – przeznaczony dla osób w podeszłym wieku.

Liczba miejsc statutowych 80.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił w 2017 r. - 3 231,62 zł.

3. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej ul. Szpitalna 29, 44-194 Knurów – przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (kobiet i mężczyzn).
Liczba miejsc statutowych 72.
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wynosił w 2017 r. - 3 432,86 zł.

7. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
Powiat Gliwicki nie prowadził w 2017 r. mieszkań chronionych.

8. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;

Powiat Gliwicki realizuje częściowo ww. zadanie poprzez Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

9. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w swojej działalności przez cały rok informują klientów o ich prawach i uprawnieniach w zakresie przysługującej im pomocy. Klienci Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach mają również zapewnioną możliwość korzystania w Centrum z bezpłatnych porad prawnych.

10. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach stale podnoszą własne kwalifikacje zawodowe w celu profesjonalnego wykonywania swoich obowiązków zawodowych.

W 2017 r. uczestniczyli łącznie w **35** różnych formach podnoszenia wiedzy fachowej (seminariach, konferencjach, szkoleniach, spotkaniach).

W zdecydowanej części formy te były nieodpłatne, pokrywane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – oferta szkoleniowa Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach. Natomiast koszt **12** szkoleń wynosił **7 527,00 zł** i został pokryty ze środków finansowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

11. Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach udzielają na bieżąco doradztwa metodycznego dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz instytucji funkcjonujących na terenie powiatu zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami.

W roku 2017 kontynuowano cykliczne spotkania z Kierownikami ww. OSP-ów, w celu bieżącego omawiania spraw i kwestii pozostających w kręgu zainteresowania wszystkich jednostek, poprawy wzajemnych relacji zawodowych oraz ułatwieniu przepływu informacji między instytucjami. Łącznie w 2017 r. odbyło się **5 spotkań**.

12. Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

Nie realizowano w 2017 r.

13. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w oparciu o art. 19 pkt 17 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zobowiązane jest do sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej Wojewodzie Śląskiemu.

Sprawozdawczość przekazywana jest w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego CAS (Centralna Aplikacja Statystyczna).

Tabela nr 6: Sporządzane sprawozdania

Miesięcznie	Kwartalnie	Półrocznie	Rocznie
<ul style="list-style-type: none"> - Rejestr wolnych miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - Zapotrzebowanie na środki z programu „500+” - Sprawozdanie z realizacji programu „500+” 	<ul style="list-style-type: none"> - Meldunek kwartalny MK1/MK2, - Zbiory centralne programu SI Pomost, - Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej, społecznej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON. 	<ul style="list-style-type: none"> - MPIPS-03, - Składki zdrowotne, - Składki emerytalno-rentowe, - Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. 	<ul style="list-style-type: none"> - MPIPS-05, - Ocena zasobów pomocy społecznej – art. 16a ustawy o pomocy społecznej, - Przemoc w rodzinie, - MPIPS-03, - Składki zdrowotne, - Składki emerytalno-rentowe.

Sporządza się także sprawozdania jednorazowe w bardzo krótkich terminach ustalanych przez Śląski Urząd Wojewódzki.

Pozostała sprawozdawczość Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach dotyczy sprawozdań wykonywanych dla Głównego Urzędu Statystycznego jak również przekazuje się poprzez system teleinformatyczny SI KRD informacje dotyczące Karty Dużej Rodziny, której Powiat Gliwicki nie prowadzi.

Współpraca z Wydziałem Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach w zakresie sprawozdawczości dotyczy:

- miesięcznego przekazywania zweryfikowanych informacji o liczbie osób korzystających z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie wg stanu na pierwszy dzień każdego miesiąca,
- miesięcznego weryfikowania pod względem merytorycznym tabeli: „Informacja o domach pomocy społecznej” wg stanu na ostatni dzień każdego miesiąca,
- danych do sprawozdania rzeczowo-finansowego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

14. Sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;

Na podstawie art.16 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach przygotowuje ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Zasoby obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz rozkład ilościowy.

Zgodnie z art.16a ust.4 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w 2017 r. ww. ocena została przedstawiona na sesji Rady Powiatu Gliwickiego.

15. Utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Zatrudnienie pracowników w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach było 34 pracowników (33,5 etatów) w tym 7 pracowników zatrudnionych przy realizacji projektu „Nowy start w lepszą przyszłość”, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

W 2017 r. w Centrum wykonywane były zadania także na podstawie umów cywilnoprawnych, m.in.:

- **w zakresie obsługi PCPR w Gliwicach:**
  - usługa prawna w ramach umowy współpracy z Kancelarią Adwokacką (1 osoba),

- utrzymanie i obsługa strony internetowej PCPR w Gliwicach oraz bieżące świadczenie wsparcia informatycznego i technicznego do sprzętu komputerowego i elektronicznego (1 osoba),
- sprzątnięcie pomieszczeń Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej (1 osoba),
- prowadzenie spraw z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (1 osoba)
- wykonanie prac konserwatorskich w pomieszczeniach PCPR (1 osoba)
- pomoc w Zespole finansowo - księgowym i kadr (2 osoby)
- pomocy w Zespole ds. Osób Niepełnosprawnych (2 osoby),
- pomocy w Zespole ds. Pieczy Zastępczej (1 osoba),
- ekspertyzy technicznej budynku gospodarczego w Bojszowie (1 osoba),
- **w zakresie pieczy zastępczej:**
  - pełnienie funkcji zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka (10 osób),
  - pełnienia funkcji rodziny pomocowej (5 osób),
  - osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych (9 osób),
  - przeprowadzenie czynności kontrolnych nad rodzinami zastępczymi (2 osoby),
- **w zakresie realizowanego projektu:**
  - kierownik projektu(1 osoba),
  - przygotowanie i przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych w trybie odpowiedniego przetargu oraz w trybie zasady konkurencyjności (1 osoba),
  - prowadzenie warsztatów dziennikarskich z elementami audiowizualizacji (1 osoba),
  - Animator lokalny w międzypokoleniowych klubach spotkań (3 osoby),
  - Lider lokalny ds. animacji środowiskowej w międzypokoleniowych klubach spotkań (3 osoby).

Plan finansowy wydatków budżetowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach na koniec roku 2017 wyniósł **4 567 794 zł**.

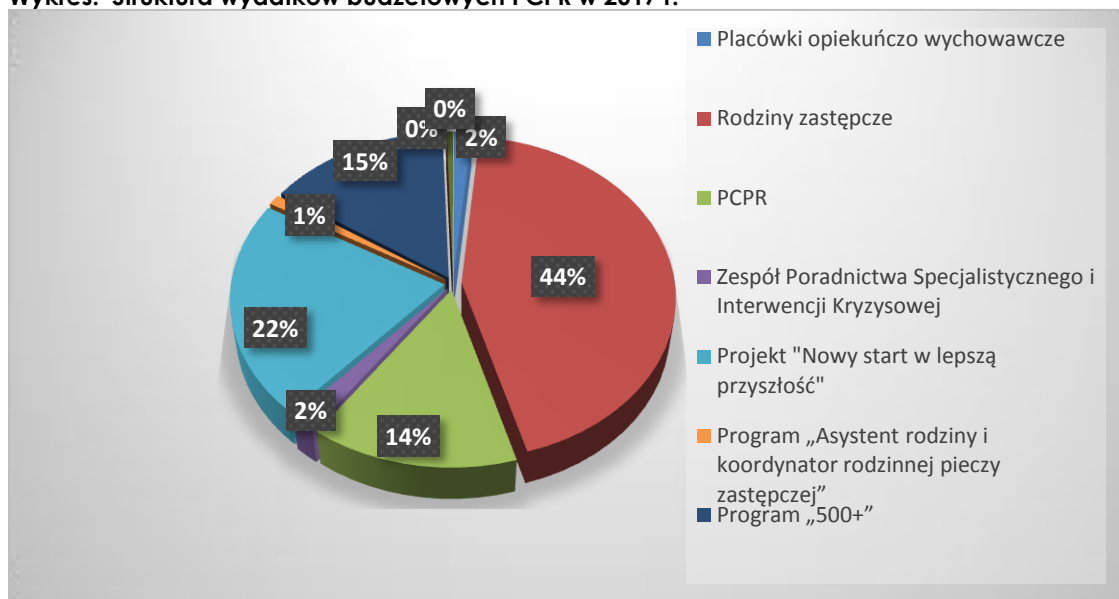
Wydatki te zrealizowano w 96,14 %. Największy udział w wydatkach budżetowych PCPR – ponad 50% – miały wydatki na wypłatę świadczeń i wynagrodzeń dla rodzin zastępczych.

Tabela nr 7: Wysokość wydatków budżetowych PCPR w 2017 r.

Rodzaj wydatku	Plan na dzień 31.12.2017 r.	Wykonanie wydatków w 2017 r.	% wykonania planu
Placówki opiekuńczo wychowawcze	121 792,00 zł	107 399,78 zł	88,18%
Rodziny zastępcze	3 229 109,00 zł	3 105 600,26 zł	96,18 %
PCPR	1 050 694,00 zł	1 012 555,51 zł	96,37 %
Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej	126 969,00 zł	126 867,67 zł	99 92 %
Projekt „Nowy start w lepszą przyszłość”	1 616 395,00	1 530 353,75 zł	94,68 %
Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	77 550,00 zł	73 864,31 zł	95,25 %
Program „500+”	1 086 000,00 zł	1 063 031,57zł	97,89 %
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4 230,00 zł	4 203,96 zł	99,38 %
Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	35 000,00 zł	34 622,00 zł	98,92
Razem:	7 347 739,00 zł	7 058 498,81 zł	90,47%

Źródło: Dane PCPR z 2017 r.

Wykres: Struktura wydatków budżetowych PCPR w 2017 r.

Źródło: Dane PCPR z 2017 r.

Środki na działalność PCPR pochodzą w większości z budżetu Powiatu Gliwickiego. W 2017 roku PCPR uzyskało także zewnętrzne środki budżetowe na dofinansowanie do zadań realizowanych przez PCPR w łącznej wysokości 1 129 416,00 zł. Na dofinansowanie składały się dotacja z budżetu państwa na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017 w wysokości 43 416,00 zł oraz dotacja na realizację programu 500+ w kwocie 1 086 000,00 zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w 2017 roku kontynuował realizację projektu „Nowy start w lepszą przyszłość”, realizowany jest w partnerstwie z Gminami: Sośnicowice, Rudziniec, Gierałtowice, Pilchowice oraz Gminą Knurów.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach uzyskało w 2016 r. **dochody w łącznej wysokości 519 382,51 zł.**

Głównym źródłem dochodów PCPR w 2017 roku były dochody z tytułu zwrotu przez gminy Powiatu Gliwickiego części wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 191 pkt 9 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które stanowiły 77,26 % wszystkich dochodów jednostki. Znaczącą pozycję w dochodach PCPR zajmują także dochody z tytułu obsługi środków PFRON (zarówno środków algorytmowych jak i środków na realizację programu „Aktywny Samorząd”), odpłatności rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych oraz zwrot przez rodziny zastępcze nienależnie pobranych świadczeń.

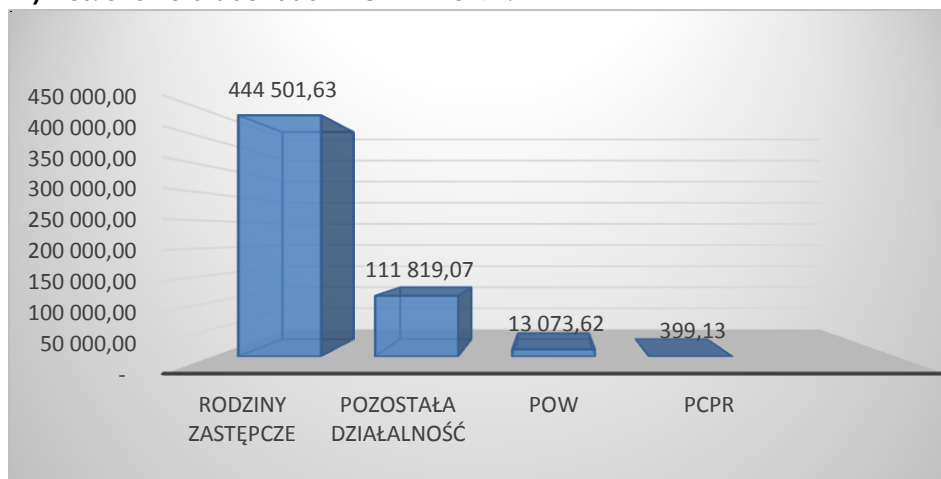
Wysokość i strukturę dochodów uzyskanych w 2017 roku przedstawiają poniższa tabela oraz wykres.

Tabela nr 8: Wysokość dochodów PCPR w 2017 r.

Rodzaj dochodów	Kwota dochodów
Placówki opiekuńczo-wychowawcze - wpływy od rodziców z tytułu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	12 706,41 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze - pozostałe odsetki	2,32 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze - wpływy z różnych dochodów	364,89 zł
Rodziny zastępcze - wpływy od rodziców z tytułu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	25 556,45 zł
Rodziny zastępcze – pozostałe odsetki	213,55 zł
Rodziny zastępcze - wpływy z różnych dochodów	418 731,63 zł
Powiatowe centra pomocy rodzinie - pozostałe odsetki	399,13 zł
Pozostała działalność - wpływy z różnych dochodów	61 405,13 zł

Razem dochody:**519 382,51 zł**

Źródło: Dane PCPR z 2017 r.

Wykres: Struktura dochodów PCPR w 2017 r.

Źródło: Dane PCPR z 2017 r.

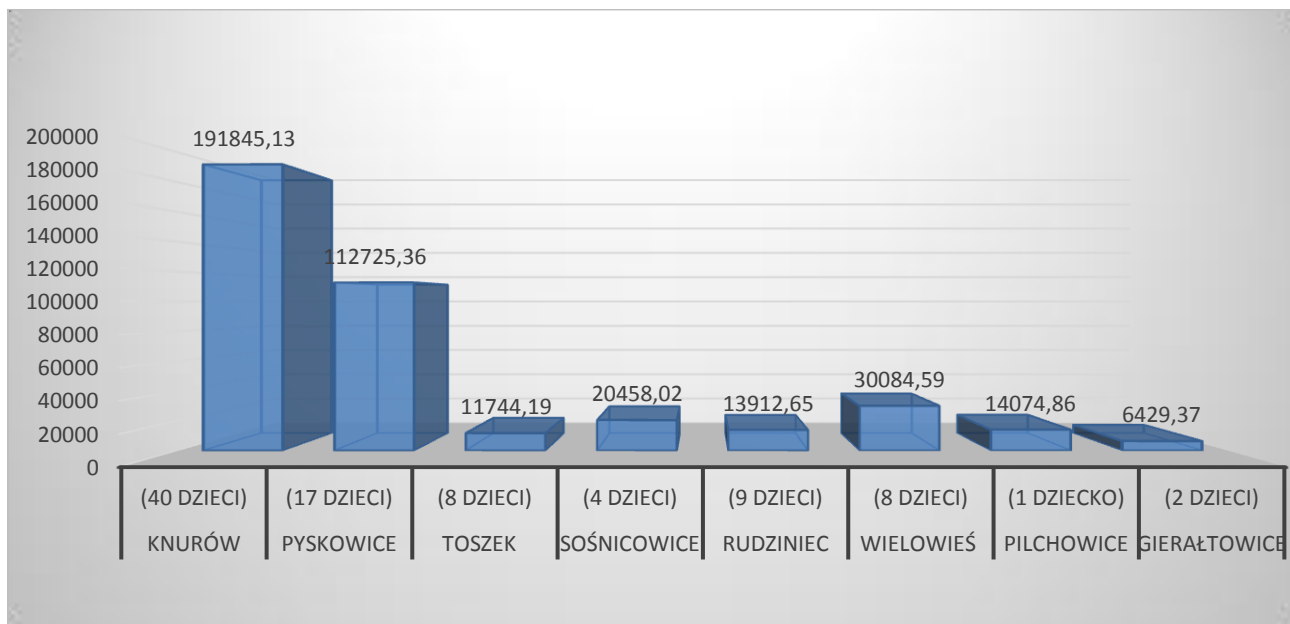
PCPR w 2017 roku uzyskało dochody w wysokości 401 274,17 zł z tytułu współfinansowania przez gminy wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Uzyskane dochody przedstawia poniższa tabela i wykres.

Tabela nr 9: Dochody uzyskane przez PCPR w 2016 r. z tytułu współfinansowania przez gminy wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Gmina	Liczba dzieci	Kwota uzyskanych dochodów
Knurów	40 dzieci	191 845,13zł
Pyskowice	17 dzieci	112 725,36 zł
Toszek	8 dzieci	11 744,19 zł
Sośnicowice	4 dzieci	20 458,02 zł
Rudziniec	9 dzieci	13 912,65 zł
Wielowieś	8 dzieci	30 084,59 zł
Pilchowice	1 dziecko	14 074,86 zł
Gierałtowice	2 dzieci	6 429,37 zł
Łącznie	89 dzieci	401 274,17 zł

Źródło: Dane PCPR z 2017 r.

Wykres: Dochody uzyskane przez PCPR w 2017 r. z tytułu współfinansowania przez gminy wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Źródło: Dane PCPR z 2017 r.

▪ **Finansowanie pieczy zastępczej.**

Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach na świadczenia dla rodzin zastępczych i wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka w roku 2017 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 10: Koszty rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 r.

Rodzaj wydatku	Liczba osób pobierających świadczenia / liczba osób (rodzin) pobierających wynagrodzenie w 2017 r.	Wydatki w 2017 r.
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	234	1 940 994,18 zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	16	19 574,00 zł
Pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	36	161 047,77 zł
Pomoc na usamodzielnienie dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	2	6 600,00 zł
Pomoc na zagospodarowanie dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	3	4 500,00 zł
Wynagrodzenie osób prowadzących zawodowe rodziny zastępcze lub rodzinny dom dziecka (wraz z pochodnymi)	10	383 536,04 zł
Wynagrodzenie dla osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	10	90 884,75 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	8	74 567,26 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – raz w roku	46	13 100,00 zł

Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	3	10 560,00 zł
Świadczenie na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego	13	23 440,00 zł
Razem wydatki:		2 728 804,00 zł

Źródło: Dane PCPR za 2017 r.

Wydatki Powiatu Gliwickiego związane z umieszczeniem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w roku 2017 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 11: Koszty instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2017 r.

Rodzaj wydatku	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach	Wydatki w 2017 r.
Wydatki na funkcjonowanie Rodzinnego Domu dla Dzieci w Paczynie	8	265 097,25 zł
Wydatki na utrzymanie dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Knurowie	14	640 660,07 zł
Wydatki na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów na podstawie zawartych porozumień	44	1 419 831,43 zł

Źródło: Dane PCPR i WZS z 2017 r.

Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach związane z usamodzielnianiem się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w roku 2017 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 12: Koszty usamodzielnienia wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2017 r.

Rodzaj wydatku	Liczba wychowanków pobierających świadczenie w 2017 r.	Wydatki w 2017 r.
Pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	18	81 311,78 zł
Pomoc na usamodzielnienie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	3	20 088,00 zł
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej i pieniężnej wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	3	6 000,00 zł

Źródło: Dane PCPR z 2017 r.

Zespół Finansowo-Księgowy i Kadr PCPR prowadził w 2017 r. obsługę finansowo księgową placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego - Rodziny Dom dla Dzieci w Paczynie (RDdD).

Plan finansowy dochodów RDdD w Paczynie na koniec roku 2017 wynosił **40,00 zł** i został wykonany w wysokości **14,70 zł** czyli w 36,75%. Na dochody RDdD składały się tylko odsetki na rachunku bankowym placówki.

Plan finansowy wydatków RDdD w Paczynie na koniec roku 2017 wynosił **267 424,00 zł** i został wykonany w wysokości **265 097,25 zł** czyli w 99,13%.

Wydatki RDdD składały się z:

- wydatków na opłacenie składek ubezpieczenia zdrowotnego wychowanków przebywających w placówce od stycznia do grudnia 2017 roku. Wysokość wydatków na ten cel wyniosła w 2017 roku 2 761,20 zł.

Wydatki placówki w rozdziale 85156 przeznaczone zostały na składki na ubezpieczenie zdrowotne dla 6 wychowanków za styczeń, 5 wychowanków za okres od lutego do listopada oraz 3 wychowanków za grudzień 2017r

Wydatki te sfinansowane zostały środkami dotacji celowej otrzymanej ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego,

- wydatków na bieżącą działalność RDdD w wysokości 262 336,05 zł. W 2017 r. w placówce przebywało 8 wychowanków do 30.11.2017 r., od 01.12.2017 r. do 05.12.2017 r. przebywało 7 wychowanków oraz od 06.12.2017 r. do 31.12.2017 r. 6 wychowanków. W RDdD w 2017 roku zatrudnione były 2 osoby w pełnym wymiarze etatu oraz opłacano wynagrodzenie dla osoby zatrudnionej do 30.06.2017 r. na umowę zlecenie do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Środki na wydatki bieżące przeznaczono m. in. na wypłatę ryczałtu w wysokości 900,00 zł miesięcznie na jednego wychowanka, bieżące utrzymanie budynku Rodzinnego Domu dla Dzieci (energia elektryczna, woda, czynsz, ryczałt na zakup opału), niezbędne wyposażenie placówki, zapłatę za ryczałt na korzystanie z samochodu prywatnego do celów służbowych, odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz usługi telekomunikacyjne, zakup mebli.

Zgodnie z Obwieszczeniem Starosty Gliwickiego z dnia 10 marca 2017 r. średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w Rodzinnym Domu dla Dzieci w Paczynie w 2017 r. wynosiły 2 783,25 zł.

Zgodnie z art. 20 ust.1 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

1. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

W 2017 r. nie wpłynął żaden wniosek dotyczący ww. formy pomocy.

2. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W Powiecie Gliwickim w 2017 r. funkcjonował ośrodek wsparcia – **Środowiskowy Dom Samopomocy w Knurowie.**

Jest to zadanie z zakresu administracji rządowej (art. 20 ust. 2 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej).

Zadanie to realizuje Caritas Archidiecezji Katowickiej, na zlecenie Powiatu Gliwickiego, zgodnie z umową zawartą w dniu 18 grudnia 2015 r. o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Prowadzenie ośrodka wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy dla 50 osób z zaburzeniami psychicznymi, na terenie Powiatu Gliwickiego”.

Umowa powyższa została zawarta na okres od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. Koszt utrzymania Środowiskowego Domu Samopomocy w całości finansowany jest ze środków budżetu państwa.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Knurowie ma charakter ponadlokalny i oferuje specjalistyczne usługi opiekuńcze w formie dziennej dla 50 osób.

Oferta usług kierowana jest przede wszystkim do osób, które mają trudności w samodzielnym przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, w tym w odnalezieniu się w środowisku rodzinnym i społecznym. Dom zapewnia także postępowanie rehabilitacyjne dostosowane do indywidualnych potrzeb każdego uczestnika.

Osobami uprawnionymi do korzystania z oferty Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie są:

- osoby z diagnozą zaburzeń psychicznych,
- osoby niepełnosprawne intelektualnie.

W przypadku wolnych miejsc do Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie mogą być kierowane także osoby spoza Powiatu Gliwickiego. Warunkiem wydania skierowania dla tych osób jest porozumienie zawarte z jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego dotyczące przyjęcia do realizacji zadań – zapewnienie specjalistycznych usług w Środowiskowym Domu Samopomocy w Knurowie.

Na podstawie Porozumienia Nr WOK.031.15.2015.WZS z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie powierzenia Powiatowi Gliwickiemu przez Miasto Gliwice do realizacji zadania publicznego polegającego na objęciu mieszkańców Miasta Gliwice usługami świadczonymi przez Ośrodek Matka Boża Uzdrawienie Chorych Caritas Archidiecezji Katowickiej Środowiskowy Dom Samopomocy w Knurowie – w 2017r. z usług ww. Ośrodka korzystało **11** mieszkańców ww. miasta.

Tabela: Dane dotyczące ŚDS w Knurowie za 2017 r.

Liczba miejsc pobytu dziennego	Liczba uczestników ogółem	Liczba wydanych decyzji kierujących	Nowe osoby w trakcie roku	Rezygnacje
50	52	51	1	3

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach za 2017 r.

3. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

W 2017 r. nie realizowano ww. programów w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

4. Udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

W 2017 r. nie wpłynął żaden wniosek dotyczący ww. formy pomocy.

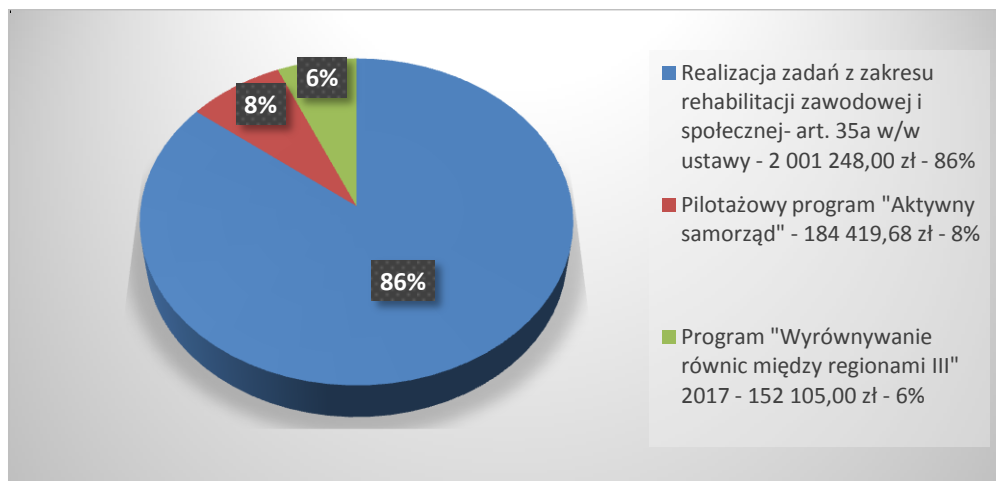
Rozdział III

Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 511)

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych wynikają z art. 35 a ust. 2 pkt. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 511) oraz rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy, w tym rozporządzenia określającego rodzaje zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON (Dz. U. z 2015 r. poz. 926).

W 2017 r. Powiat Gliwicki realizował zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych, które finansowane były ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2017 r. Wysokość wykorzystanych środków obrazuje poniższy wykres.

Wykres: Środki finansowe przekazane przez PFRON na realizację zadań w 2017 r.

Źródło: Dane PCPR w Głiwicach z 2017 r.

Zadania powiatu w zakresie ww. ustawy to:

1. Zadania w zakresie rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestników osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie usługi tłumacza języka migowego i tłumacza przewodnika- brak złożonych wniosków,

Tabela nr 14: Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2017 r. – realizator PCPR w Głiwicach, zadania a - e

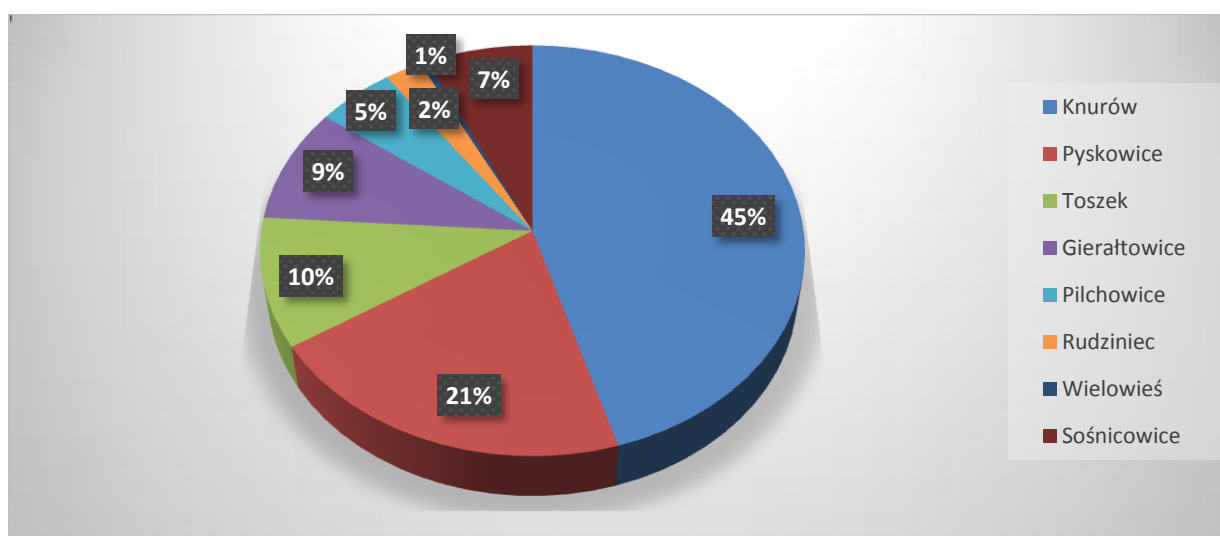
Lp.	Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Wnioski rozpatrzone negatywnie	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Kwota wydatkowana
1.	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów	300	157	143	263 410,00 zł
2.	Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny,	13	1 negatywnie rozpatrzone, 2 rezygnacje z realizacji wniosków	10	11 378,00 zł
	Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne	308	62 (w tym rezygnacje, zgony oraz wnioski z 2016 r.)	246	222 847,00 zł
3.	Likwidacja barier architektonicznych	7	0	7	30 306,00 zł

4.	Likwidacja barier w komunikowaniu się	9	6 (w tym 1 osoba zrezygnowała, 5 wyczerpane środki finansowe)	3	3 487,00 zł
5.	Likwidacja barier technicznych	6	3 (w tym 1 zgon, 2 wyczerpane środki finansowe)	3	35 640,00 zł
RAZEM		643	231	412	567 068,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2017 r.

Procentowe wykorzystanie środków finansowych PFRON przeznaczonych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w podziale na poszczególne gminy Powiatu Gliwickiego przedstawia poniższy diagram.

Wykres: Dofinansowanie rehabilitacji społecznej w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2017 r.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2017 r.

f) dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela nr 15:

Lp.	Nazwa zadania	Ilość warsztatów	Ilość uczestników	Kwota wydatkowana
1.	Dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej	2	86 uczestników	1 375 656,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2017 r.

Uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w zajęciach terapeutycznych prowadzonych w warsztatach terapii zajęciowej jest jedną z form aktywizacji zawodowej i społecznej. W Powiecie Gliwickim funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej, które prowadzone są przez organizacje pożytku publicznego.

1. Warsztaty Terapii Zajęciowej Ośrodek Matka Boża Uzdrawienie Chorych w Knurowie, ul. Szpitalna 29, prowadzone przez Caritas Archidiecezji Katowickiej – **dla 50 osób** w tym 3 mieszkańców Powiatu Rybnickiego oraz 1 mieszkańiec Powiatu Mikołowskiego.

2. Warsztaty Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia „Tęcza” w Pyskowicach ul. Wojska Polskiego 3, prowadzone przez Stowarzyszenie Integracji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „Tęcza” z siedzibą w Bycinie ul. Pyskowicka 8a – **dla 36 osób**.

Finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej określa ustawa o rehabilitacji (...): maksymalne dofinansowanie kosztów działalności warsztatu ze środków PFRON wynosi 90% całkowitych kosztów (art. 68 c ust.1 ustawy), pozostałe 10 % kosztów działalności współfinansowane jest ze środków samorządu powiatowego (art. 10b ustawy).

Wysokość środków finansowych przekazywanych przez PFRON na działalność WTZ określa corocznie Zarząd PFRON.

Należy zaznaczyć, że Powiat Rybnicki oraz Powiat Mikołowski których mieszkańcy uczestniczą w WTZ w Knurowie, na mocy zawartych porozumień, ponoszą koszty ich uczestnictwa ze środków własnych (10%). Ponadto Powiat Gliwicki ponosi koszty ze środków własnych, uczestnictwa 8 naszych mieszkańców w WTZ spoza Powiatu.

W zajęciach terapeutycznych prowadzonych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w 2017 r. uczestniczyło łącznie 90 mieszkańców Powiatu Gliwickiego, w tym:

- 82 osób uczestniczyło w WTZ działających na terenie Powiatu Gliwickiego,
- 8 osób uczestniczyło w WTZ działających na terenie innych powiatów, w tym 1 osoba w Powiecie Rybnickim, 7 osób w Gliwicach.

2. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i zatrudniania:

- a) pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie,
- b) przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej – brak złożonych wniosków,
- c) zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej,
- d) badania lekarskie, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Tabela nr 16: Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej 2017 r.- Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach.

L.p.	Nazwa zadania	Kwota planowana wg Uchwały nr XXVI/215/2017 z 30.03.2017	Kwota planowana wg Uchwały nr XXIX/225/2017 z 29.06.2017	Kwota wydatkowana w 2017 r.	Liczba osób objętych aktywizacją
1.	Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych	8 500,00 zł	2 136,00 zł	2 080,58 zł	1
2.	Badania lekarskie o których mowa w: - ust. 2 ust 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy - art. 11 ust 2 pkt 5 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	500,00 zł	141,00 zł	80,00 zł	1

3.	Stypendium stażowe dla osoby niepełnosprawnej	0	6 364,00 zł	6 363,03 zł	1
4.	Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,	50 000,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł	1
Razem		59 000,00 zł	58 641,00 zł	58 523,61 zł	4

Źródło: Sprawozdanie PUP w Gliwicach za 2017 r.

3. Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

Informacje w zakresie praw i uprawnień osobom z niepełnosprawnością udzielane są indywidualnie przez adwokata zatrudnionego przez PCPR w Gliwicach oraz pracowników Zespołu ds. Osób Niepełnosprawnych w trakcie spotkań indywidualnych oraz telefonicznie. W celu dotarcia do jak najszerszej rzeszy osób zainteresowanych wsparciem i pomocą współpracujemy z Ośrodkami Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Gliwickiego.

Osoby mające dostęp do Internetu wszelkie informacje dotyczące możliwości skorzystania z przysługujących uprawnień w tym dofinansowania ze środków PFRON, osoby niepełnosprawne mogą znaleźć na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach: www.pcpr-gliwice.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej <http://bip.pcprgliwice.powiatgliwicki.finn.pl/>

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na wielu obszarach wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym ściśle współpracuje z 9 organizacjami pozarządowymi, działającymi na terenie Powiatu Gliwickiego.

Współpraca dotyczy ograniczania skutków niepełnosprawności członków tych organizacji, w tym także działalności zmierzającej do zapewnienia równego dostępu do zatrudnienia osobom niepełnosprawnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym poprzez brak możliwości dostępu do otwartego rynku pracy.

5. Współpraca z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowa Rada jest organem opiniodawczo – doradczym w sprawach dotyczących niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu.

Zakres działań powiatowej rady obejmuje:

1. Inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
  - a) integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością
  - b) realizacji praw osób z niepełnosprawnością,
2. Opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością.
3. Ocena realizacji programów.
4. Opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób z niepełnosprawnością.

Zarządzeniem Nr 65/2015 Starosty Gliwickiego z dnia 8 grudnia 2015 roku powołana została Rada na lata 2015 - 2019. Członkowie Rady są przedstawicielami organizacji pozarządowych, zaś przewodniczącym jest dyrektor OPS w Pyskowicach.

6. Programy realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych dofinansowane ze środków PFRON – wynikające z art. 47 ustawy

Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Pilotażowy program „Aktywny samorząd” realizowany jest nieprzerwanie od 2012 roku na podstawie umowy zawartej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób

Niepełnosprawnych Oddział Śląski a Powiatem Gliwickim. Zadania oraz kwoty na ich realizację ze środków PFRON określone są corocznie w aneksach do umowy.

Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Dofinansowanie następowało na pisemny wniosek osoby z niepełnosprawnością, zawierający uzasadnienie wskazujące na związek udzielenia dofinansowania z możliwością realizacji celów programu. Corocznie Zarząd PFRON przyjmuje kierunki działań oraz warunki brzegowe obowiązujące Realizatorów programu „AS”.

Tabela nr 17: Zadania realizowane w ramach „AS” oraz kwoty wydatkowane w roku 2017 r.

Lp.	Obszar programu	Ilość złożonych wniosków	Wnioski rozpatrzone negatywnie	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Kwota wydatkowanych
1.	A Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	2	0	2	7 770,00 zł
2.	A Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	0	0	0	0
3.	B Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób niewidomych oraz niedowidzących	4	0	4	26 841,00 zł
4.	B Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	2	0	2	4 000,00 zł
5.	C Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,	0	0	0	0 zł
6.	C Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości	5	0	5	76 347,68 zł
7.	C Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości)	0	0	0	0 zł
8.	D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	0	0	0	0 zł
	RAZEM	13	0	13	114 958,68 zł
9.	Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	I transza – 19 II transza- 14	19 11	0 2 rezygnacje z realizacji wniosku,	69 461,00 zł

				1 rezygnacja z studiów	
kwota wydatkowana w 2017 r.					184 419,68 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2017 r.

Tabela nr 18: Dofinansowanie w ramach Modułu I programu „AS” w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2017 r.

Nazwa zadania	Gmina	Ilość wniosków rozpatrzonych pozytywnie	Kwota dofinansowania
Moduł I Obszar A Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	Knurów	1	7 770,00 zł
	Pilchowice	1	
Moduł I Obszar B Zadanie 1- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowanie (np. linijka brajlowska zestawy komputerowe, laptopy, programy udźwiękowiające)	Knurów	1	26 841,00 zł
	Pilchowice	1	
	Pyskowice	2	
Moduł I Obszar B Zadanie 2 -dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	Pilchowice	1	4 000,00 zł
	Pyskowice	1	
Moduł I Obszar C zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości	Knurów	1	76 347,68 zł
	Pilchowice	2	
	Sośnicowice	1	
Razem		10 osób, w tym 2 wnioskodawców skorzystało z zakupu sprzętu elektronicznego oraz szkolenia w zakresie obsługi nabytego sprzętu	114 958,68 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2017 r.

Tabela nr 19: Dofinansowanie w ramach Modułu II programu „AS” w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2017 r.

Nazwa zadania	Gmina	Ilość dofinansowanych wniosków w roku 2017	Przyznana kwota dofinansowania
Pilotażowy program „Aktywny samorząd” Moduł II –pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	Knurów	10	29 826,00 zł
	Pyskowice	13	24 333,00 zł
	Toszek	0	-
	Gierałtówice	2	3 700,00 zł
	Pilchowice	3	8 325,00 zł
	Rudziniec	2	2 527,00 zł
	Wielowieś	0	-
	Sośnicowice	0	2 467,00 zł
Razem		30	69 461,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2017 r.

Program „Wyrównywanie różnic między regionami III”- obszar D- likwidacja barier transportowych

W 2017 r. Powiat Gliwicki przystąpił do realizacji „Programu wyrównywania różnic między regionami III” ogłoszonego przez Oddział Śląski PFRON w Katowicach.

Chęć udziału w programie – obszar D – likwidacja barier transportowych zgłosiły:

1. Dom Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Raciborskiej,
2. Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach,

Oba zgłoszenia dotyczyły dofinansowania zakupu mikrobusu 9-cio osobowego dla osób niepełnosprawnych w tym z 1 miejscem przystosowanym dla przewozu osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim.

Pozytywnie zostały rozpatrzone oba wnioski. Przyznane dofinansowanie ze środków PFRON stanowiło 65% całkowitego kosztu zakupu mikrobusów tj. 152 105,00 zł. pozostałe 35% tj. 141 616,44 zł zostało pokryte ze środków własnych Powiatu Gliwickiego.

Środki własne Powiatu Gliwickiego

W związku z otrzymaniem przez Powiat Gliwicki zmniejszonych środków finansowych PFRON o 35 307,00 zł Zarząd Powiatu Gliwickiego postanowił wyrównać brakującą kwotę i przekazał kwotę w wysokości 35 000,00 zł na potrzeby osób z niepełnosprawnością z terenu Powiatu. Środki te pozwoliły na przekazanie dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych (przystosowanie łazienki) mieszkance Pyskowic w wysokości 3 501,00 zł oraz dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym dla 22 osób z niepełnosprawnością na łączną kwotę 31 121,00 zł.

Rozdział IV

Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, z późn. zm.)

Zgodnie z art. 3, pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się między innymi bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej, a także w formie interwencji kryzysowej i wsparcia. W Zespole Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej w 2017 roku w zakresie pomocy psychologicznej i interwencyjnej udzielono **72 konsultacji 18 osobom**, natomiast z pomocy prawnej w ramach **7 porad** skorzystało **6 osób**.

Obowiązek realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie określony został przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art.4). Przez cały 2017 rok odbywała się rekrutacja osób chętnych do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Pracownicy Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji

Kryzysowej rozpowszechnili ulotkę informacyjną w instytucjach powiatu gliwickiego zachęcającą osoby do uczestnictwa w ww. programie, przeprowadzali indywidualne rozmowy motywujące do uczestnictwa w zajęciach, powiadamiali instytucje i parafie z terenu powiatu gliwickiego o trwającej przez cały rok rekrutacji, wspierali merytorycznie pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej w zakresie przeprowadzania rozmów motywujących. Zrekrutowano 10 osób do uczestnictwa w zajęciach, z czego dwie z nich odmówiły uczestnictwa w zajęciach, a jedna jest osobą z problemem alkoholowym. Zgodnie z **Zaleceniami dotyczącymi realizacji programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie województwa śląskiego**, „Osoby, u których zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia”. Tym samym liczba osób zrekrutowanych do Programu pomniejszyła się do siedmiu uniemożliwiając rozpoczęcie organizacji zajęć. Ze względu na brak możliwości uruchomienia programu z tak małą liczbą osób chętnych zaproponowano osobom uczestnictwo w zajęciach w programie psychologiczno-terapeutycznym jako alternatywie dla programu korekcyjno-edukacyjnego. Zgodnie z zapisami *Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020* oraz Zaleceniami dotyczącymi opracowania i realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie województwa śląskiego uruchomiono zajęcia programu psychologiczno-terapeutycznego dla chętnych 7 osób. Zajęcia odbywały się w okresie

06 października do 03 listopada 2017 roku, jeden raz w tygodniu w piątki w godzinach 16:00 – 19:00. Odbyło się 5 spotkań podczas których zrealizowano 15 godzin zajęć. Zajęcia grupowe rozpoczęło sześciu uczestników, ukończyło czterech. Jedna osoba odbywała zajęcia programowe w trybie indywidualnym z terapeutą. Łącznie program ukończyło 5 osób.

Zgodnie z art. 6, pkt 3 ww. ustawy do zadań własnych realizowanych przez powiaty należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej zredagował *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Gliwickim na lata 2016-2022*, który swe uwarunkowania prawne ma przede wszystkim w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z dnia 24 sierpnia 2015 r., poz. 1390), Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Śląskim na lata 2014-2020. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przez cały okres 2017 roku dążyło do realizacji głównego celu zawartego w *Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Gliwickim na lata 2016-2022*, tj.: Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Gliwickim w celu ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej. Powyższy cel jest realizowany poprzez cele szczegółowe takie jak:

1. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności wobec dzieci, podejmowanie działań propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich w przypadku przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz bieżące monitorowanie skali zjawiska przemocy na terenie Powiatu Gliwickiego.
3. Działania w zakresie udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą poprzez wsparcie i terapię, zabezpieczenie schronienia, zbieranie, uaktualnianie i rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
4. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc poprzez realizację programu korekcyjno-edukacyjnego.

5. Rozwijanie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania wzrostowi skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Szczegółowe sprawozdanie z powyższych działań zarówno Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach oraz podmiotów współpracujących z terenu powiatu gliwickiego i realizujących poszczególne cele Programu zostanie sporządzone w pierwszym półroczu 2018 roku zgodnie z deklaracją zawartą w rozdziale IX Programu.

W dniu 15.11.2017 roku w Starostwie Powiatowym w Gliwicach odbyła się Konferencja w ramach Kampanii „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”, zorganizowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach, dzięki zaangażowaniu i uprzejmości Pani Ewy Jurczygi – Wicestarosty Powiatu Gliwickiego. Konferencja poprowadzona została przez dwie Panie Psycholog Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej oraz Panią Kierownik Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. W spotkaniu tym uczestniczyli przedstawiciele Forum Młodzieży Powiatu Gliwickiego, skupiające młodych ludzi, którzy zainteresowani są aktywnym udziałem w życiu publicznym powiatu gliwickiego, z towarzyszącymi im nauczycielami. W ramach działań podsumowujących Kampanię, Młodzież wypracowała wspólnie postulaty, dotyczące przeciwdziałania przemocy oraz służące zwiększeniu bezpieczeństwa w środowisku lokalnym.

Rozdział V

Sprawozdanie z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2017 r.

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ w 2017 r.

I. Promowanie rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskania nowych kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej.

1. W dniu 08.06.2016 r. odbyła się **Konferencja pt. „Rodzina z korzeniami”** pod honorowym patronatem Starosty Gliwickiego, promująca rodzicielstwo zastępcze. Konferencja ta została zorganizowana przy współpracy ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Zdrowia Psychicznego Dzieci, Młodzieży i Ich Rodzin DIADA z Gliwic. Miała ona na celu kontynuację zagadnień rozpoczętych podczas ubiegłorocznej konferencji „Rodzina z

pasją". Konferencję rozreklamowano na łamach prasy (Wiadomości Powiatu Gliwickiego, Gość Niedzielny, Nowiny Gliwickie) oraz telewizji TVT i radia (Radio Katowice, Radio CCM, Radio Em).

2. W 2017 r. PCPR w Gliwicach, w ramach promocji zleciło ponownie nagranie filmu dokumentalnego pt. „Rodzicielstwo zastępcze w opiniach dzieci” na temat rodzicielstwa zastępczego, którego premiera miała miejsce na Konferencji „Rodzina z korzeniami”.
3. W 2017 r. po konferencji w Wiadomościach Powiatu Gliwickiego ukazał się artykuł pt. **„Rodzina z korzeniami”**.
4. Ponadto z inicjatywy PCPR w Gliwicach o rodzicielstwie zastępczym napisał „Przegląd lokalny” w artykule pt. **„Zastąpić rodziców”**, który ukazał się na stronie www.przeglادلokalny.eu.
5. Podobnie jak w ubiegłym roku, w czerwcu 2017 r. Starszy specjalista pracy z rodziną – Pedagog wspólnie z przedstawicielem rodzinnego domu dziecka, **uczestniczyli w audycji radiowej w Radiu Em** na zaproszenie redaktor Katarzyny Widery-Podsiadło. Audycja ta miała na celu promocję rodzicielstwa zastępczego.

II. Organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych poprzez szkolenia, integrację i wzajemną pomoc.

1. W roku sprawozdawczym 2017 r. swoją działalność kontynuowała **nieformalna grupa wspierających się wzajemnie rodzin zastępczych** skupionych wokół Stowarzyszenia „Gniazdo” w Świbiu, prowadzona przez zawodową rodzinę zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego.
2. Jak co roku, również w 2017 r. grupa zorganizowała **„Święto Truskawki”**, w którym uczestniczyły różne rodziny zastępcze z Powiatu Gliwickiego oraz zaproszeni goście spoza Powiatu.
  - W 2017 r. przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Arka Noego” w Gliwicach, w ramach realizacji programu profilaktyki zapobiegania narkomanii oraz alkoholizmowi wśród dzieci i młodzieży „Antymina”, zorganizowano występ artystyczny muzyka i rapera Mirosława „Koli” Kolczyka dla młodzieży z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu powiatu gliwickiego.
3. W 2017 r. ze **wsparcia rodziny pomocowej** skorzystało **5** rodzinnych środowiska zastępczych, z tego 2 zawodowe rodziny zastępcze i 3 rodzinne domy dziecka. Osoby pełniące funkcję rodziny pomocowej posiadały odpowiednie kwalifikacje i warunki do realizacji ww. zadania. Najczęstszą przyczyną skorzystania ze wsparcia rodziny pomocowej był urlop wypoczynkowy.

III. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

(w szczególności z sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

1. W 2017 r. upoważnieni przez Dyrektora pracownicy PCPR w Gliwicach uczestniczyli na bieżąco w rozprawach sądowych dotyczących spraw opiekuńczych dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Sprawy te dotyczyły przede wszystkim wydania lub zmiany zarządzeń opiekuńczych, ustanowienia opieki prawnej oraz ustanowienia pieczy zastępczej. Pozostawali również w kontakcie z kuratorami społecznymi i zawodowymi w sprawach dotyczących rodzin zastępczych.
2. W 2017 r. prowadzona była również współpraca z gminnymi asystentami rodzin, bądź w przypadku ich braku z pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej zajmującymi się rodzicami biologicznymi dzieci z Powiatu Gliwickiego umieszczonych w pieczy zastępczej.
3. W 2017 r. utrzymywano współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego, takimi jak:

- Fundacja Rodzinnej Opieki Zastępczej „Nasz Dom Zastępczy” z Paczyny,
- Stowarzyszenie Środowisk Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „JA TY MY” z Pyskowic,
- Stowarzyszenie rodzin zastępczych „PRZYJAZNY DOM” z Krzyżanowic,
- Stowarzyszenie rodzin zastępczych „DOBRA RODZINA” z Kędzierzyna-Koźla,
- Stowarzyszenie „GNIAZDO” ze Świbia,
- Śląski Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” z Bytomia,
- Fundacja Św. Rity z Gliwic,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Zdrowia Psychicznego Dzieci, Młodzieży i Ich Rodzin „DIADA” z Gliwic,
- Stowarzyszenie „Arka Noego” z Gliwic.

IV. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, prawnego i terapeutycznego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Poradnictwo i terapia dla rodzin zastępczych i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej prowadzona jest w PCPR w Gliwicach przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.

W 2017 r. udzielono ogółem **241 konsultacji dla 130 osób z rodzin zastępczych**, w tym **123 konsultacji dotyczyło dzieci** umieszczonych w rodzinach zastępczych (6 zostało objętych terapią). Osoby sprawujące pieczę zastępczą mają zapewnioną możliwość bezpłatnych konsultacji z prawnikiem w PCPR w Gliwicach. Z tego typu wsparcia skorzystało w 2017 r. **10 osób**.

V. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Okresowa ocena sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 11 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonywane są na posiedzeniach z udziałem odpowiednio rodziny zastępczej albo prowadzących rodzinny dom dziecka, pedagoga, psychologa, właściwego asystenta rodziny biologicznej dziecka (jeżeli został przydzielony przez OPS), przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz z rodzicami dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

W omawianym okresie odbyły się **334 posiedzenia**, podczas których dokonano oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Następnie zgodnie z art. 131 Ustawy sformułowana została pisemna opinia o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, którą skierowano do Sądu Rodzinnego.

VI. Dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy dokonywana jest przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie art. 129-131 ww. Ustawy. Oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka dokonywano w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, pedagogiem i psychologiem.

Ocenę przeprowadza się nie później niż przed upływem jednego roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

W 2017 r. oceny rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka objęły 45 rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Wszystkie rodziny uzyskały oceny pozytywne.

VII. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W 2017 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach zgłosiło **9** dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego. Do adopcji trafiło **5** dzieci.

Rozdział VI

Sprawozdanie z realizacji projektu „Nowy start w lepszą przyszłość” w 2017 r.

współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – tryb pozakonkursowy

1. Informacje wstępne o projekcie

W 2017 roku kontynuowano realizację projektu partnerskiego „Nowy start w lepszą przyszłość”, który to zrealizowany został we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Starostwa Powiatowego w Gliwicach. Był on kierowany do ok. 219 uczestników/ uczestniczek (161 kobiety oraz 58 mężczyzn) projektu z terenu Powiatu Gliwickiego osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w tym m.in. długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych, poszukujących pracy, nieaktywnych zawodowo, niepełnosprawnych itp. poprzez wsparcie doradcze, szkoleniowe, trenerskie, warsztatowe, edukacyjne, środowiskowe, zdrowotne przez min. 2 lata trwania projektu. Działania projektowe koncentrują się na terenie wszystkich gmin Powiatu Gliwickiego.

Okres realizacji projektu: 1 styczeń 2016 rok – 31 grudzień 2017 rok.

2. Partnerzy projektu / Współrealizatorzy:

Partner 1: Gmina Gierałtów / Ośrodek Pomocy Społecznej w Gierałtowie

Partner 2: Gmina Pilchowice / Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilchowicach

Partner 3: Gmina Rudziniec / Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzińcu

Partner 4: Gmina Sośnicowice / Ośrodek Pomocy Społecznej w Sośnicowicach

Partner 5: Gmina Knurów / Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie

3. Cel główny projektu

Głównym celem projektu „Nowy start w lepszą przyszłość” był wzrost zdolności do zatrudnienia 219 uczestników/uczestniczek z Powiatu Gliwickiego – osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w tym m.in. długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych, poszukujących pracy, nieaktywnych zawodowo, niepełnosprawnych itp. poprzez wsparcie doradcze, szkoleniowe, trenerskie, warsztatowe, edukacyjne, środowiskowe, zdrowotne przez min. 2 lata trwania projektu.

4. Realizowane działania

1. W okresie sprawozdawczym w ramach zadania aktywna integracja, którego celem były działania zmierzające do zaktywizowania społeczno – zawodowego uczestników poprzez realizację form wsparcia w oparciu o zidentyfikowane i zindywidualizowane potrzeby uczestników oraz analizę predyspozycji przeprowadzonej w procesie rekrutacji, zrealizowano m. in. następujące formy wsparcia:

- „Trening podstawowych umiejętności języka migowego”
- Trening „Super mama, super tata”
- „Trening autoprezentacji z elementami wizażu”
- Warsztat w formie Grupy Wsparcia „Aktywni na rynku pracy”
- Trening pierwszej pomocy
- „Trening wyjazdowy w zakresie profilaktyki uzależnień dzieci i dorosłych”
- Kontynuacja wsparcia uczestników przez asystenta osoby niepełnosprawnej dla 6 osób, który zrealizował m. in. następujące działania: pomoc w codziennych czynnościach życiowych, wsparcie rodziny, wsparcie w uzyskiwaniu informacji oraz w wypełnianiu dokumentacji w różnych instytucjach (np. PFRON, OPS-y, Urząd Miasta, służba zdrowia, stowarzyszenia osób niepełnosprawnych),
- Indywidualne zajęcia rehabilitacyjne, które obejmowały diagnozę potrzeb oraz adekwatne zabiegi,
- Kurs obsługi wózków widłowych,
- Kurs obsługi kas fiskalnych z obsługą magazynu oraz książeczką sanitarno-epidemiologiczną,
- Kurs obsługa maszyn czyszczących z książeczką sanitarno-epidemiologiczną,
- Kurs opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi,
- Kurs florystyczny
- Kurs komputerowy ECDL e-citizen

2. W ramach zadania działania o charakterze środowiskowym, które stanowiło uzupełnienie oferty instrumentów aktywnej integracji, w 2017 r. realizowano m. in. następujące działania:

- kontynuacja działalności 7 Międzypokoleniowych Klubów Spotkań (MKS-y) w gminach: Gierałtów, Knurów (2 kluby), Pilchowice, Pyskowice, Rudziniec, Sośnicowice. Spotkania odbywały się od poniedziałku do soboty – codziennie w innej gminie. Zajęcia trwały 4 godziny zegarowe. W spotkaniach brali udział uczestnicy projektu oraz ich otoczenie.
- warsztaty rozwoju zainteresowań dla uczestników projektu oraz ich otoczenia, m. in.: warsztaty teatralno-wokalne, dziennikarskie z elementami audiowizualizacji (film, fotografia), samoobrony, relaksacji i rekreacji,
- wycieczki integracyjne, do Krakowa, Wałbrzycha, Wrocławia oraz do miejscowości Ochaby,

- wydarzenia kulturalne,
- zakupiono bilety do kina, do teatru, na koncerty, karnety na basen oraz na siłownię.
- impreza podsumowująca realizację projektu.

Należy podkreślić, że wszystkie działania w ramach projektu miały na celu integrację osób z niepełnosprawnością z pozostałymi uczestnikami projektu, np. poprzez wspólny udział wszystkich uczestników w poszczególnych form wsparcia.

5. Wskaźniki projektu

Tabela nr 20: Wskaźniki produktu

WSKAŹNIKI PRODUKTU	Wartość docelowa		Wartość osiągnięta od początku realizacji projektu		Stopień realizacji wskaźnika [%]	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Kobiety	161	Kobiety	168	Kobiety	104,35
	Mężczyźni	58	Mężczyźni	104	Mężczyźni	179,31
	Ogółem	219	Ogółem	272	Ogółem	124,20
- w tym liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Kobiety	38	Kobiety	52	Kobiety	136,84
	Mężczyźni	20	Mężczyźni	51	Mężczyźni	255,00
	Ogółem	58	Ogółem	103	Ogółem	177,59

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2017 r.

Tabela nr 21: Wskaźniki rezultatu

WSKAŹNIKI REZULTATU	Wartość docelowa		Wartość osiągnięta od początku realizacji projektu		Stopień realizacji wskaźnika [%]	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Kobiety	33	Kobiety	36	Kobiety	109,09
	Mężczyźni	10	Mężczyźni	22	Mężczyźni	220,00
	Ogółem	43	Ogółem	58	Ogółem	134,88
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Kobiety	61	Kobiety	67	Kobiety	129,51
	Mężczyźni	17	Mężczyźni	24	Mężczyźni	205,88
	Ogółem	78	Ogółem	91	Ogółem	146,15
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu	Kobiety	22	Kobiety	23	Kobiety	195,45
	Mężczyźni	2	Mężczyźni	10	Mężczyźni	1500,00
	Ogółem	24	Ogółem	33	Ogółem	304,17

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2017 r.

Powiat Gliwicki za projekt „Nowy start w lepszą przyszłość” otrzymał tytuł: „**Samorząd Równych Szans 2017**”, przyznany w ogólnopolskim konkursie na najlepsze praktyki samorządów na rzecz osób z niepełnosprawnościami. W konkursie brały udział samorzady z całego kraju, które realizują projekty przyczyniające się do zwiększenia udziału osób z niepełnosprawnością w życiu lokalnych społeczności. Projekt **został nagrodzony nagrodą główną - statuetką Samorządu Równych Szans 2017 w kategorii „Powiat ziemski/województwo”**. Otrzymał także wyróżnienie w edycji regionalnej „Śląski samorząd równych szans”.

6. Sprawozdanie finansowe

W ramach wkładu własnego zostały wyptacone świadczenia dla uczestników projektu - wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych. Wyptacone świadczenia szczegółowo przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 22: Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach na świadczenia dla osób uczestniczących w projekcie – wkład własny w projekcie

Rodzaj wydatku	Wydatki poniesione w 2016 r.	Wydatki poniesione w 2017 r.	Wkład własny

Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	155 014,84 zł	146 840,00 zł	301 854,84 zł
Pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	13 333,33 zł	7 500,00 zł	20 833,33 zł
Pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	6 833,33 zł	2 622,50 zł	9 455,83 zł
Świadczenie na usamodzielnienie dla wychowanków	3 300,00 zł	-	3 300,00 zł
Świadczenie w postaci rzeczowej dla usamodzielnianych wychowanków	1 500,00 zł	-	1 500,00 zł
Dofinansowanie do wypoczynku	3 300,00 zł	-	3 300,00 zł
RAZEM:	183 281,50 zł	156 962,50 zł	340 244,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2017 r.

Tabela nr 23: Wydatki poszczególnych partnerów na zasiłki celowe dla osób uczestniczących w projekcie

Gmina	Wykonanie wkładu własnego w 2016 r.	Wykonanie wkładu własnego w 2017 r.
Gierałtowiec	14 400,00 zł	3 734,71 zł
Pilchowice	10 570,00 zł	31 935,34 zł
Rudziniec	30 000,00 zł	4 700,00 zł
Sośnicowice	8 400,00 zł	6 400,00 zł
Knurów	24 000,00 zł	12 000,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2017 r.

Tabela nr 24: Wykonanie dotacji w latach 2016 - 2017

Partner/Lider	Wykonanie dotacji w latach 2016- 2017 r.
Powiat Gliwicki	2 328 389,13 zł
Gmina Gierałtowiec	65 458,03 zł
Gmina Pilchowice	103 820,66 zł
Gmina Rudziniec	120 555,44 zł
Gmina Sośnicowice	50 395,09 zł
Gmina Knurów	128 188,11 zł
SUMA:	2 796 806,46 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2017 r.

Rozdział VII

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej (na podstawie art. 112 ust. 12 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej) systemu pieczy zastępczej (na podstawie art. 182 ust. 5 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

1. W dalszym ciągu promowanie idei rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskiwania nowych kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. W obecnej chwili liczba kandydatów na rodziny niezawodowe znacząco zmniejsza się w związku z czym coraz częściej dzieci umieszczane są w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Dążenie do poszerzenia w gminach oferty usług zapewniających osobom starszym możliwość pobytu w placówkach wsparcia dziennego.
3. Podejmowanie działań w celu umożliwienia osobom z niepełnosprawnością szerokiego dostępu do otwartego rynku pracy poprzez rozwój wspomaganego zatrudnienia (np. poprzez osobistego asystenta zawodowego),
4. Dążenie do zwiększenia dostępu do bezpłatnej rehabilitacji osobom z niepełnosprawnością - realizacja zadania w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.
5. Umożliwienie dorosłym osobom z niepełnosprawnością, wymagających stałej opieki, czasowego pobytu i opieki w ośrodku wsparcia lub udzielenia innej formy opieki w trakcie nieobecności ich opiekuna w domu (pobyt w szpitalu, pilny wyjazd poza miejsce zamieszkania). Potrzeba taka zgłaszana jest przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.
6. Zwiększenie oferty wsparcia psychologicznego dla kobiet przebywających w szpitalach na oddziałach ginekologiczno-położniczych będących w sytuacjach kryzysowych zwłaszcza rodzących dziecko z niepełnosprawnością. Pomoc tę rozpoczęto realizować przy współpracy z organizacją pozarządową.
7. Dążenie do utworzenia ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i osób niepełnosprawnych intelektualnie w północnej części Powiatu Gliwickiego tj. Gmina Toszek, Gmina Wielowieś, Gmina Rudziniec i Gmina Pyskowice
8. W celu zapewnienia większego komfortu usług, istnieje potrzeba zwiększenia i dostosowania liczby pomieszczeń dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, przeznaczonych do bezpośredniej pracy z rodziną i dzieckiem, w tym dostosowanie warunków do kontaktu rodziców z dziećmi.
9. Istotną działalnością prowadzoną przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest również prowadzenie działalności edukacyjno-szkoleniowej, w związku z czym istnieje potrzeba stworzenia odpowiedniej infrastruktury do tego typu działań.
10. Z uwagi na zmianę przepisów dotyczących standardów obowiązujących w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, istnieje realna potrzeba zabezpieczenia miejsca (odpowiedniego budynku) dla dzieci przebywających aktualnie w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej prowadzonej przez Ośrodek M.B. Uzdrowienie Chorych w Knurowie.
11. Podejmowanie działań w kierunku utworzenia na terenie Powiatu Gliwickiego mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek oraz osób wymagających wsparcia w pełnieniu ról społecznych.

Barbara Terlecka – Kubicius

Dyrektor PCPR w Gliwicach